

Werkplaats voedselbossen Oost-Nederland

Beleid, regelgeving en koppelkansen

SijtseJan Roeters. September 2019

VRAGEN?

INHOUD 1

Juridisch planologisch

- Bestemmingsplan
 - Archeologie
 - Erfgoed
 - Uiterwaarden
 - Weidevogelgebied (Natuurbeheerplan)
- Vergunningen(procedure)
- N2000, NNN en ONW
- Landschapsontwikkelingsplan / omgevingsvisie
- Wet Natuurbescherming (herplantplicht)
- Natuurschoonwet
- Subsidies

DEEL 2: Relatie grondeigenaar en voedselbosbouwer

Uitgangspunten

De meeste regels zijn alleen van toepassing op :

- Professioneel voedselbos
- Van enige omvang
- Terug te verdienen investering
- Geen hobby project of achtertuin.

Dit omdat voor hobby-projecten of achtertuinen op de bestemming wonen alles al mag. Tevens kan het voor kleine projecten vaak niet uit om wijzigingsprocedures van bestemmingsplannen en vergunningaanvragen te doorlopen.

Bestemmingsplan

- Vastleggen gebruiks en bouwmogelijkheden
 - Toelichting (onderbouwing en uitleg van de regels)
 - Verbeelding (kaart met enkel- en dubbelbestemmingen)
 - Regels (algemeen en per bestemming)
- Vaste 'legenda' bestaande uit hoofdgroepen en functies / gebruiksdoelen

"Functies die niet zijn genoemd moeten in die hoofdgroep worden geplaatst die daarbij – gelet op de aard van de betrokken hoofdgroep – het beste past. De al genoemde functies kunnen hierbij richtinggevend zijn."

Bestemmingsplan

Ruimtelijkeplannen.nl

[Terug naar zoeken](#)

Een plan kiezen

Op de gemarkeerde plek bevinden zich 5 gemeentelijke, 17 provinciale en 20 rijksplannen. Kies een plan om te bekijken.

[Gemeente](#) [Provincie](#) [Rijk](#)

bestemmingsplannen

4

Welk bestemmingsplan?

[Keuzehulp](#)

Paraplubestemmingsplan evenementen Haaksbergen
bestemmingsplan, ontwerp (29-03-2019)

Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veeplan 1
bestemmingsplan, vastgesteld (01-11-2017) ◇

Buitengebied Haaksbergen
gerechtelijke uitspraak, vastgesteld (10-02-2016)

bestemmingsplan Buitengebied
bestemmingsplan, deels onherroepelijk in werking (vastgesteld 22-04-2015)

structuurvisies

1

2013 Structuurvisie Haaksbergen
structuurvisie, vastgesteld (05-03-2014)

bestemmingsplan Buit

type plan	bestemming
eigenaar	Haaksberger
status	deels onherr (vastgesteld)

[Toon meer](#) ▾

Plandocumenten

[regels](#)

[toelichting](#)

[externe verwijzing](#)

[Toon meer](#) ▾

Gerelateerde plannen

Plekinfo

enkelbestemming:
Recreatie - Recreatie

gebiedsaanduiding:
luchtvaartverkeerson

gebiedsaanduiding:
reconstructiewetzone
extensiveringsgebied

bouwwlak

Bestemmingsplan

Best.hoofdgroepen

	agraris
	agraris m.wrd.
	bedrijf
	bedrijventerrein
	bos
	centrum
	cultuur en ontsp.
	ontspanning en v.
	detailhandel
	dienstverlening
	gemengd
	groen
	horeca
	kantoor
	maatschappelijk
	natuur
	overig
	recreatie
	sport
	tuin
	verkeer
	water
	wonen
	woongebied

Dubbelbestemmingen

	waterstaat
	aanvliegroute
	archeologisch/cultu.
	besch. dorps/stads.
	geluidszone
	militaire voorziening.
	straatpad
	waterkering
	waterverkeer
	leiding
	waarde
	onbekend

Bouwvlakken

	bouwvlak
---	----------

Aanwijzingsbesluit

	besluitgebied
---	---------------

Functies onder de hoofdgroep Agrarisch, Bos en Natuur

Agrarisch

- agrarisch
- *agrarisch bedrijf*
- *akkerbouw*
- aquacultuur
- *bollenteelt*
- bomenteelt
- bosbouw
- fruitteelt
- *glastuinbouw*
- *grondgebonden veehouderij*
- houtwal
- houtsingel
- *intensieve veehouderij*
- *intensieve kwekerij*
- *kas*
- *paardenfokkerij*
- *paardenhouderij*
- *sierteelt*
- *silo*
- tuinbouw
- *viskwekerij*
- ambachtelijke be- en verwerking agrarische producten

Agrarisch met waarden

- *natuurwaarden*
- *landschapswaarden*
- *natuur- en landschapswaarden*
- *ecologische waarden*
- *archeologische waarden*
- *cultuurhistorische waarden*
- *geomorfologische waarden*

Bos

- Bos

Natuur

- *ecologische verbindingszone*
- *natuurgebied*

Een voedselbos is in principe agrarisch.

Tenzij...

Dubbelbestemmingen en aanduidingen

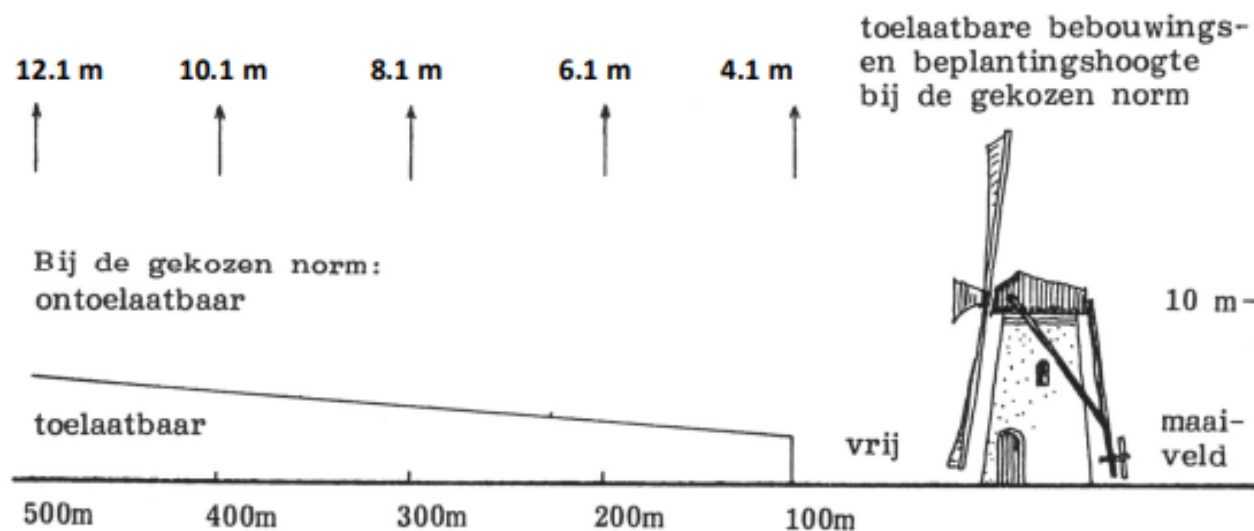
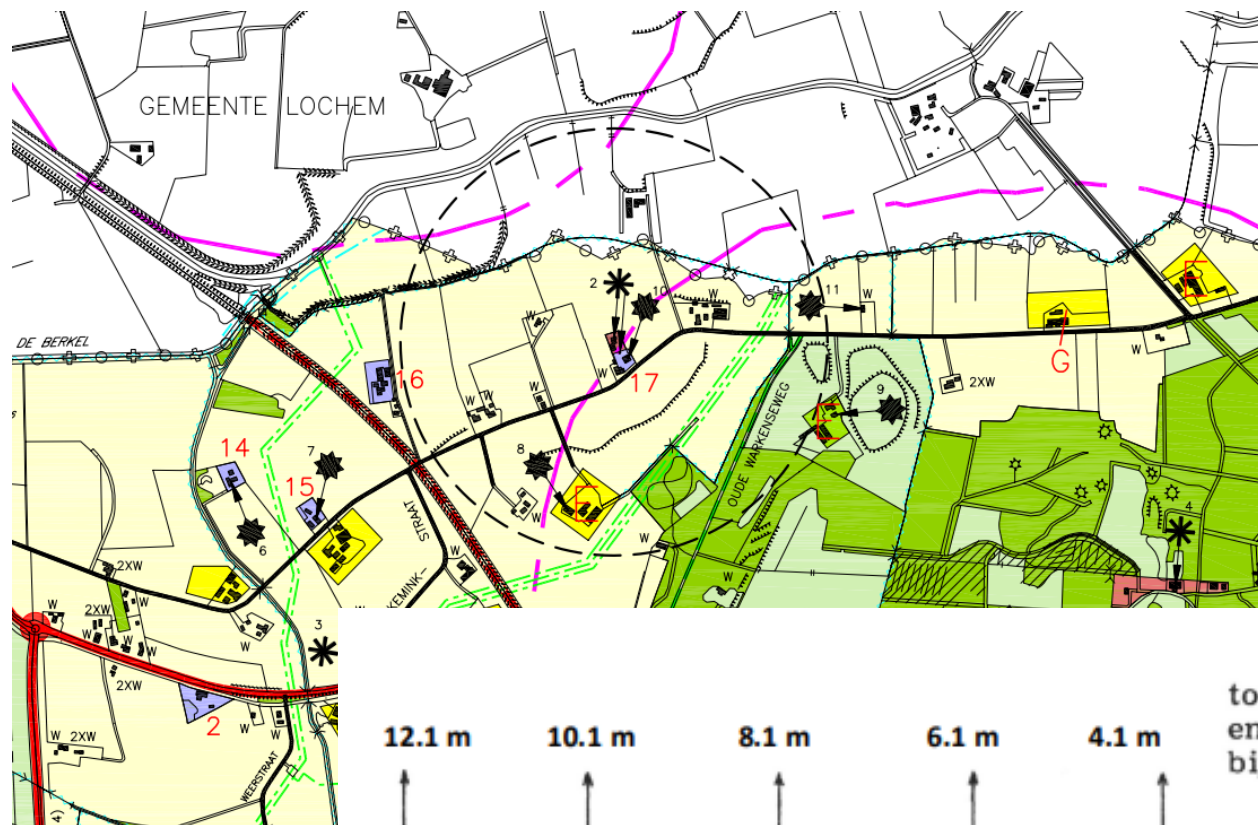
Waarde

- *archeologie*
- *cultuurhistorie*
- *ecologie*
- *geomorfologie*
- *natuur- en landschap*
- *landschap*
- *natuur*
- *bos en landgoederen*

Aanduidingen

- *Molenbiotoop*
- *Straalpad*
- *Radar*

Molenbiotoop

Openheid

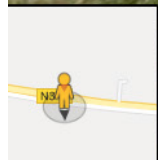

28 Lochemseweg
Warnsveld, Gelderland

Google

Street View - aug. 2016

Openheid

Openheid

[Terug naar zoeken](#)

Een plan kiezen

Op de gemarkeerde plek bevinden zich 3 gemeentelijke, 11 provinciale en 20 rijksplannen. Kies een plan om te bekijken.

[Gemeente](#) [Provincie](#) [Rijk](#)

bestemmingsplannen 2

Welk bestemmingsplan?

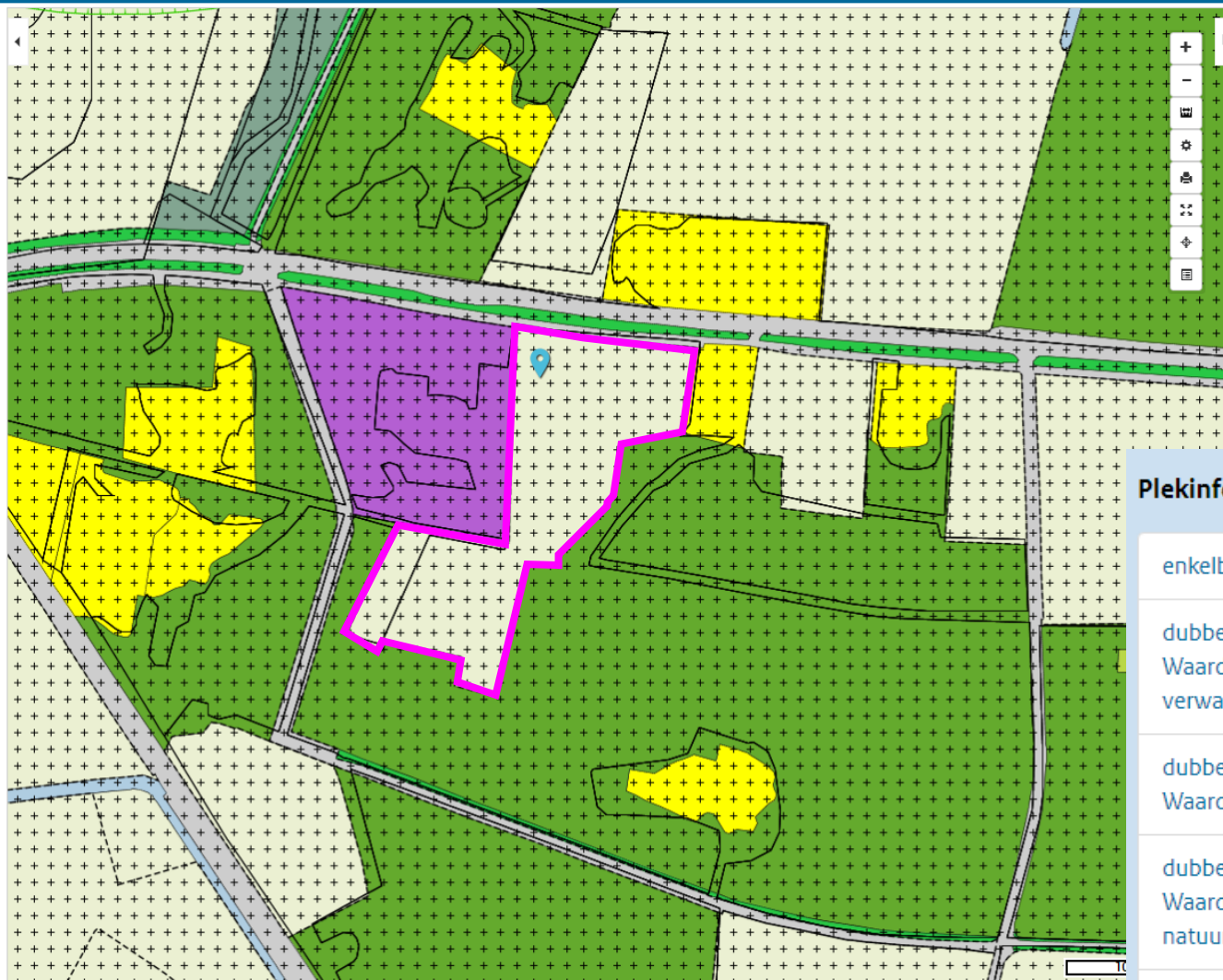
[Keuzehulp](#)

Omgevingsplan Landelijk gebied
bestemmingsplan, voorontwerp (28-05-2019)

Warnsveld Buitengebied Oost 2007
gemeentelijk plan; bestemmingsplan artikel 10, onherroepelijk (02-03-2010)

structuurvisies 1

Regionale Structuurvisie De Voorlanden Stedendriehoek 2030
structuurvisie, vastgesteld (02-11-2009)

Omgevingsplan Landelijk gebied

type plan bestemmingsplan

eigenaar Gemeente Zutphen

status voorontwerp (28-05-2019)

[Toon meer](#)

Plandocumenten

[regels](#)

[toelichting](#)

[bijlage bij de regels](#)

[bijlage bij de toelichting](#)

Plekinfo

enkelbestemming: Agrarisch

dubbelbestemming:
Waarde - Archeologie lage
verwachtingswaarde

dubbelbestemming:
Waarde - Bos en landgoederen

dubbelbestemming:
Waarde - Gelders
natuurnetwerk

functieaanduiding:
specifieke vorm van agrarisch -
ammoniakbuffergebied

Wanneer beperkend?

Artikel 39. Waarde bos en landgoederen

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'Waarde - Bos en landgoederen' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming en verdere ontwikkeling van het gebiedsDNA landschap, bestaande uit de volgende landschappelijke waarden:

- a. sterk contrast tussen open weilanden en bossen;
- b. binnen bossen sterke variatie in dichtheid en inheemse beplantingssoorten;

Cultuurhistorie

← Ruimtelijkeplannen.nl

ADRES

PLANNAAM OF -NUMMER

Zoek op adres

GEMEENTE (3)

PROVINCIE (16)

RIJK (20)

BESTEMMINGSPANNEN

MOET IK KIEZEN?

P

Vorbereidingsbesluit
geitenhouderijen Overijssel
vorbereidingsbesluit
vastgesteld (2018-09-26)

G

Facetbestemmingsplan parkeren
Dinkelland
bestemmingsplan
onherroepelijk (vastgesteld 2018-05-29)

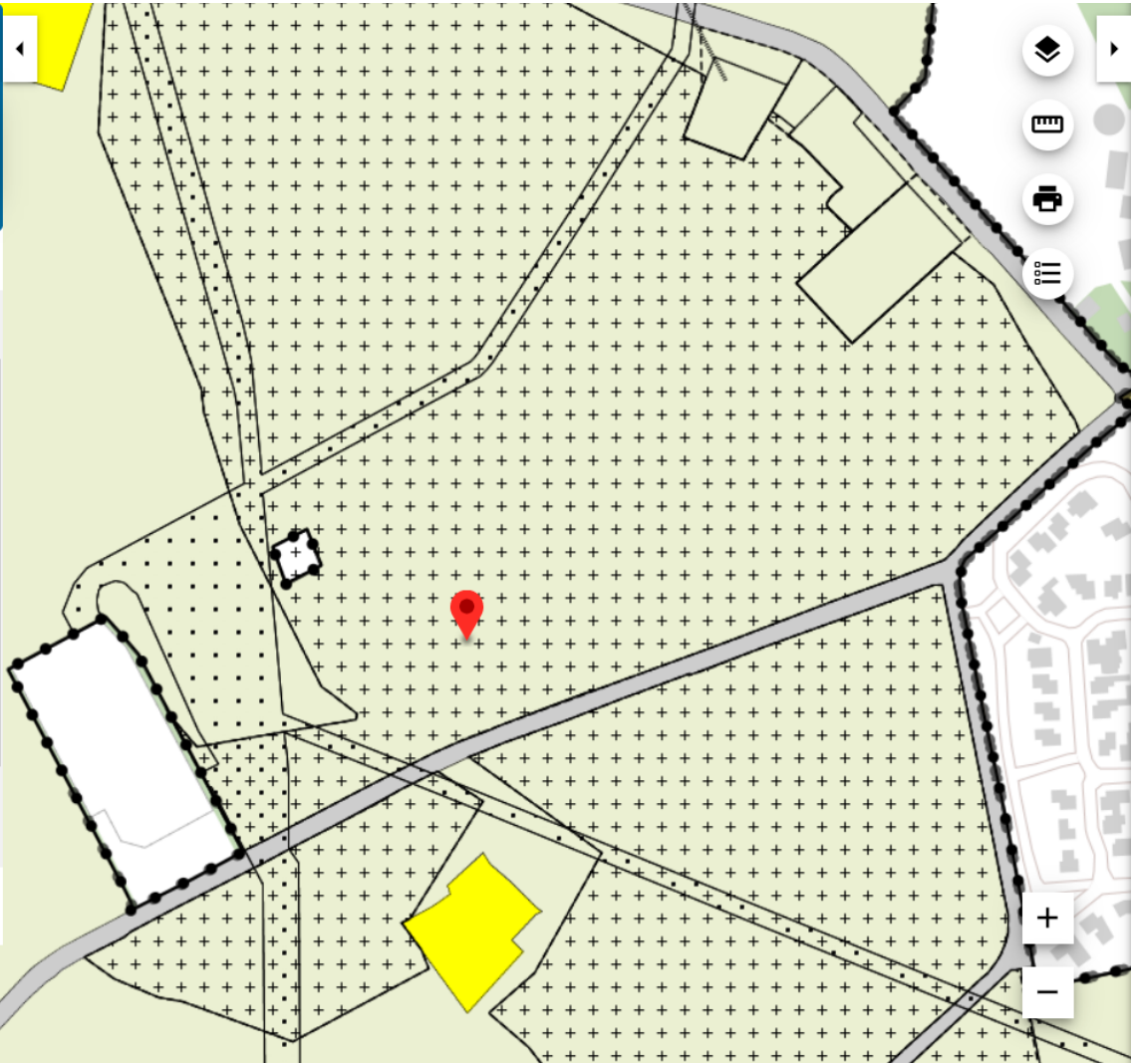
G

Bestemmingsplan Buitengebied 2010
bestemmingsplan
onherroepelijk (vastgesteld 2010-02-18)

STRUCTUURVISIES

^ Verberg plannen

100 m

Bestemmingsplan Buitengebied 2010

Gemeente Dinkelland
bestemmingsplan
onherroepelijk (vastgesteld 2010-02-18)

PLEKINFO

DOCUMENTEN

KENMERKEN

Enkelbestemming

Agrarisch - 1

Dubbelbestemming

Waarde - Essen

Functieaanduiding

specifieke vorm van agrarisch
uitgesloten - boom- en sierteelt

Wanneer beperkend?

Vanwege de ligging op een es mag hier geen boomkwekerij worden gestart.

De grenzen van deze esgronden zijn vaak overgenomen van de bodemkaart

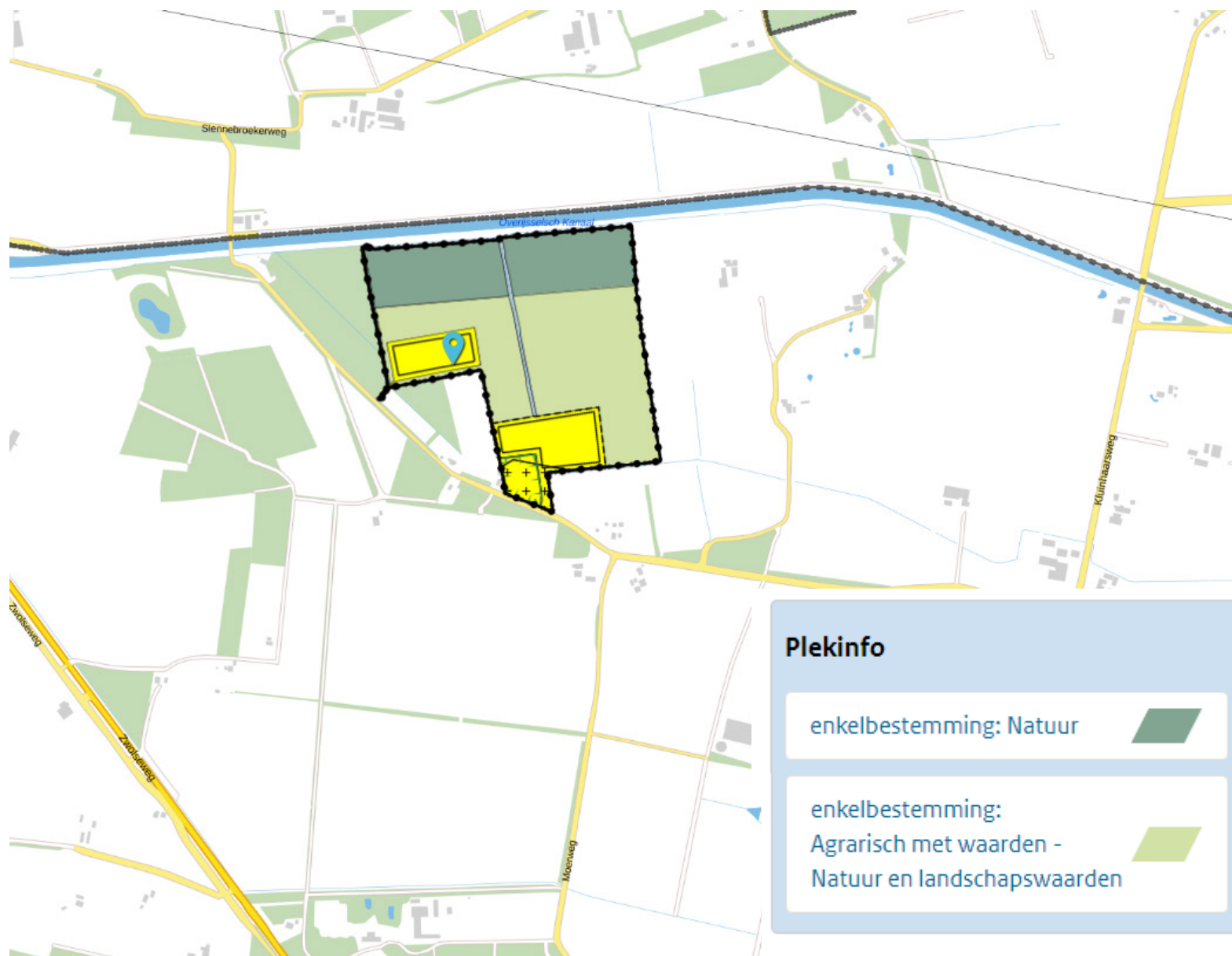
Die is 50+ jaar geleden opgesteld met een andere bedoeling en daarmee te onnauwkeurig voor dit doel. (Helaas heeft Dinkelland dit wel goed op orde en klopt het.)

Op basis van historische kaarten, recente hoogtekarten en bodemboringen kunnen de grenzen nauwkeuriger worden bepaald en zou je als je van mening bent dat je niet op een es zit, hier misschien omheen kunnen.

Bestemmingsplanwijziging

Bestemmingsplanwijziging

Agrarisch met natuur en landschapswaarden

Het is verboden ... de volgende werkzaamheden uit te voeren:

Egaliseren, ophogen, afgraven, grondwerkzaamheden dieper dan 50 cm (zoals diepploegen) en ontginnen; graven en dempen van sloten, afdammen, herprofiëren van sloten of ander oppervlaktewater,

Fruit- en boomkwekerij is ook expliciet niet toegestaan

Verplichting vanuit Rood voor Groen voor realisatie 30% natuur (nsw)

- Initiatiefnemer wil andere vormgeving dan nu in het bestemmingsplan is vastgelegd en 90% voedselbos.
- Nu bewoning in 1 landhuis toegestaan. wens voor opsplitsen in meerdere volume's en wooneenheden.

--> Aanpak: Bestemmingsplanwijziging noodzakelijk voor opsplitsen landhuis

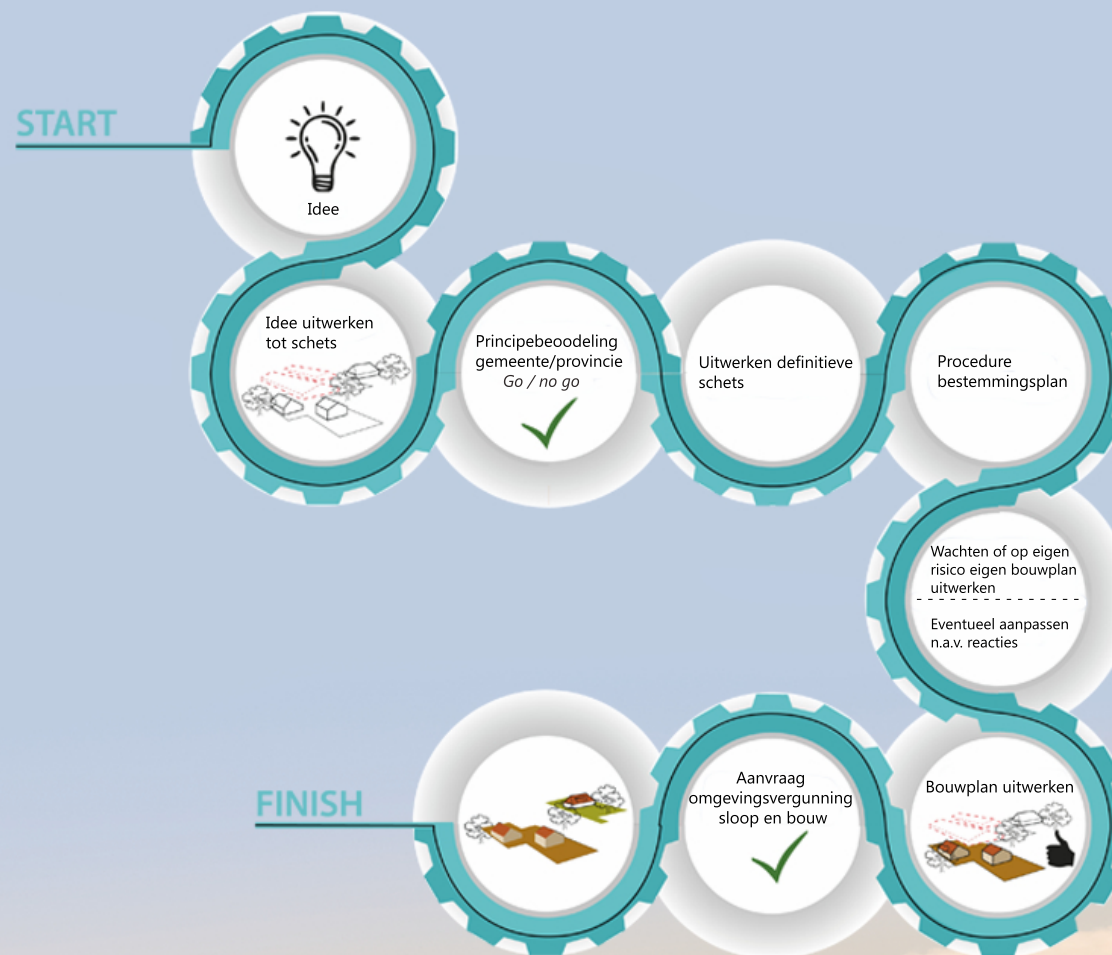
- **Bestemming landbouw:** **mogelijkheid voor fruit - boomkwekerij opnemen**
- **Bestemming natuur:** **toestaan niet houtige oogst toevoegen**

Denk aan:

- Aanplant van bomen
- Kappen van bomen
- Ontgraven poel
- Vergraven bouwvoor
- Scheuren van gras
- Natuurvriendelijke oevers
- Realisatie bouwwerk geen gebouw zijnde (gereedschapsschuur, schuilhuis etc)

Vergunningenprocedure

TIJDLIJN

START

FINISH

Onderzoek archeologische waarden Eemvallei-Zuid

12 december 2018 | 1 reactie

Boswachter Lida Blok in Flevoland

medewerker van Transect op boorlocatie eemvallei zuid

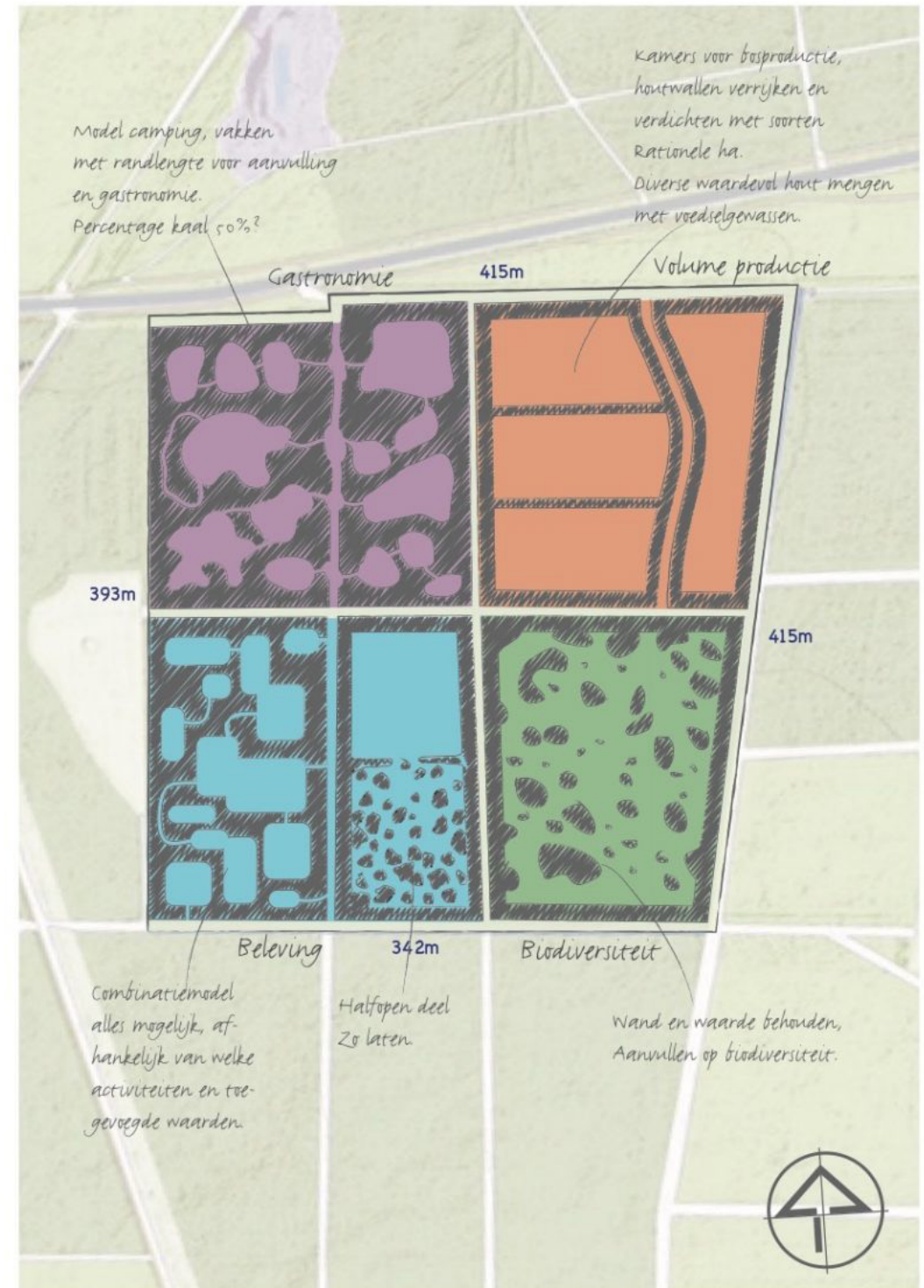
De plannen van de initiatiefnemers van Eemvallei-Zuid zijn al voor een groot deel uitgewerkt. Maar de geplande start van de uitvoering in het najaar 2018 is niet gehaald. Dat heeft te maken met nader archeologisch onderzoek.

Natura 2000

Europees beschermde natuur

Verbod voor alle handelingen die afbreuk kunnen doen aan de staat van instandhouding van de in het beheerplan beschreven doelstellingen.

- Op natuur binnen N2000 zeer discutabel: Landgoed Welna.
- Binnen agrarische percelen mogelijk van meerwaarde.

PAS is gevallen

- Niet reguliere werkzaamheden in de buurt van N2000 zijn momenteel niet vergunbaar.
- Ook meldingsplichtige werkzaamheden zijn stopgezet.
- Van beweiden tot wegenbouw en dus ook (voedsel)bosbouw indien je hier een vergunning voor nodig hebt (bestemmingsplan)

Over het voormalige PAS

Voormalig Programma Aanpak Stikstof

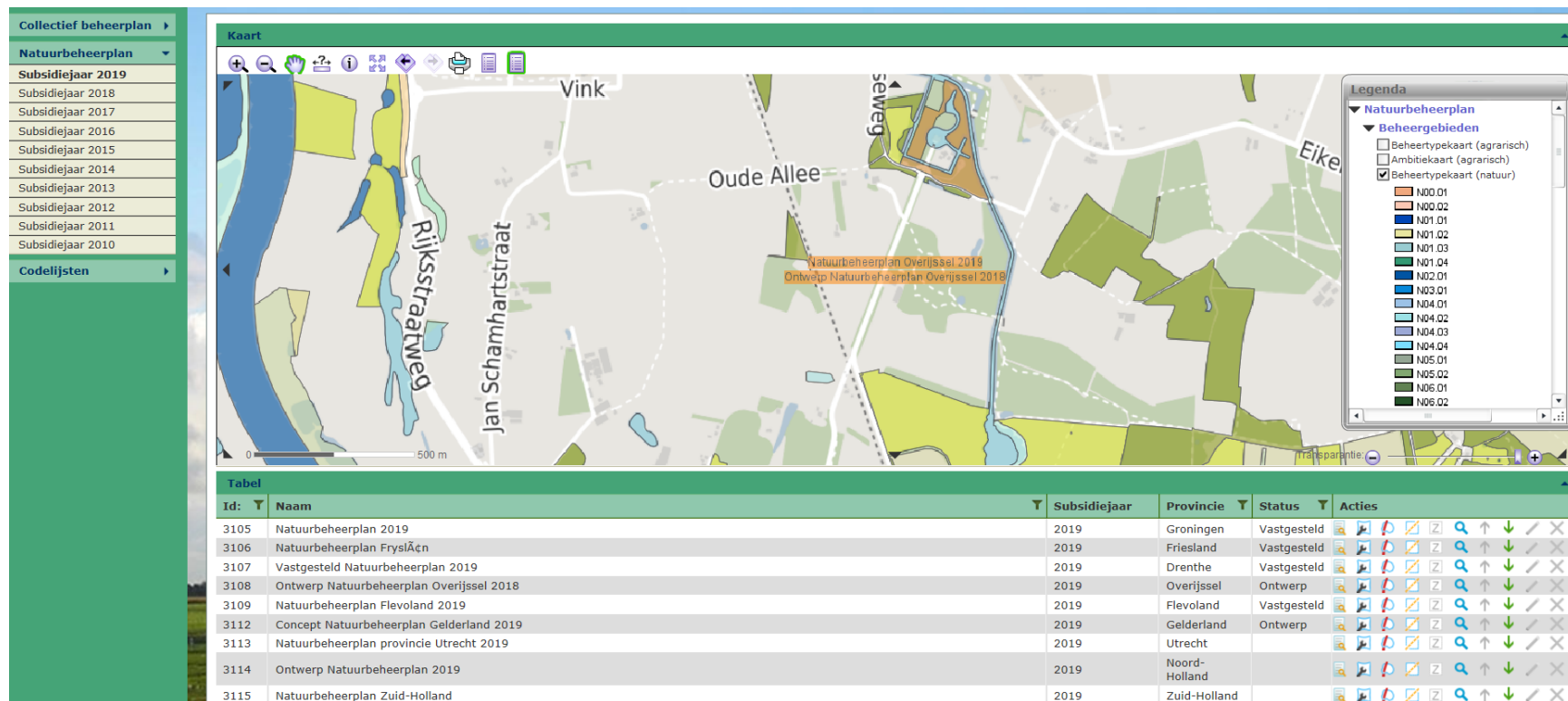
PAS staat voor het Programma Aanpak Stikstof (PAS). In dit programma werkte overheden, natuurorganisaties en ondernemers samen aan ruimte voor economische ontwikkelingen, sterkere natuur en minder stikstof.

Nederlands NatuurNetwerk (NNN)

Sinds 2010 elke provincie zijn eigen netwerk: gezamenlijk het Nederlands NatuurNetwerk (voormalig EHS)

- NNN: Nederlands Natuurnetwerk Overijssel
- GNN: Gelders NatuurNetwerk

Elke provincie zijn eigen Natuurbeheerplan ••> bron.portaalnatuurenlanschap.nl

Meerdere kaarten: Natuur, Landschap en Agrarisch

- Beheertypen: huidige situatie
- Ambitie: gewenste situatie

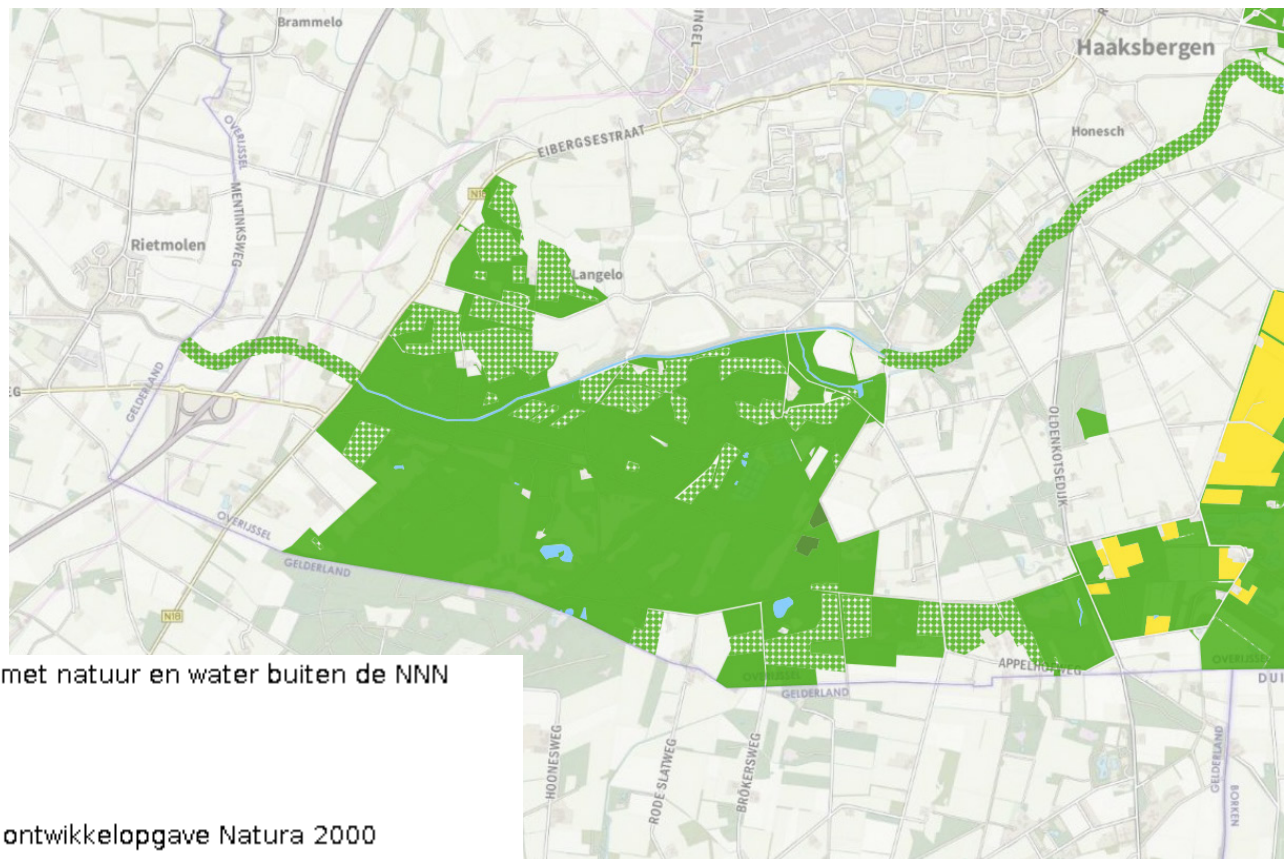
Weidevogelgebied: behoud openheid, voedselbos niet voor de hand liggend.

Bij bestaande afspraken: nakemen, anders contractbreuk en mogelijk terugbetalen ontvangen subsidiegelden

In Overijssel: Zone ONW

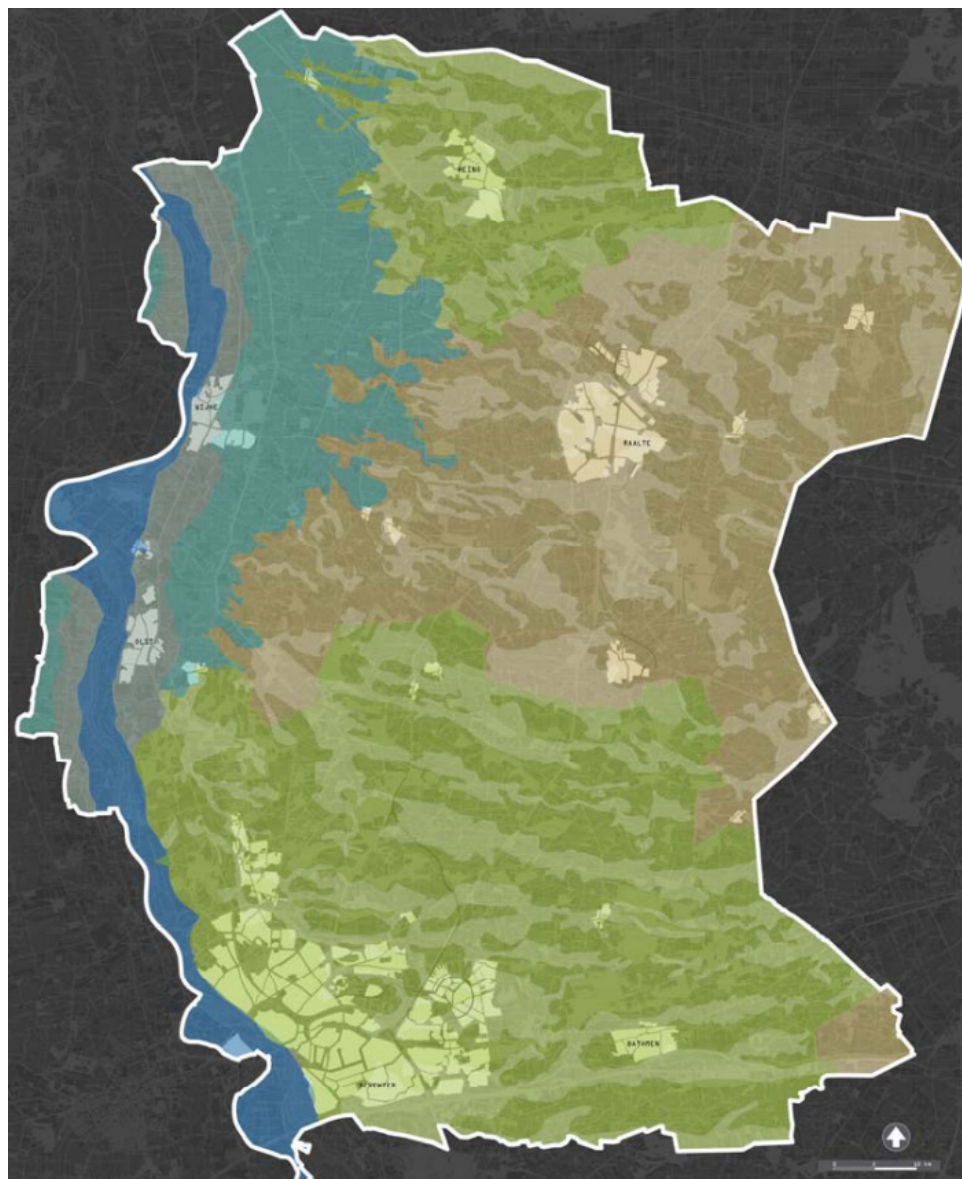
Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW)
(Globaal begrensde Voormalige EHS•ambitie.)

Zone buiten NNN: Beleid gericht op ruimte creëren voor economische ontwikkelingen waarbij versterking natuurwaarden een pre vormen voor het behalen van de ontwikkelbalans (KGO) ••> AtlasVanOverijssel.nl

Landschapontwikkelingsplan

LOP: Een + voor Salland

LOP: “Een + voor Salland”

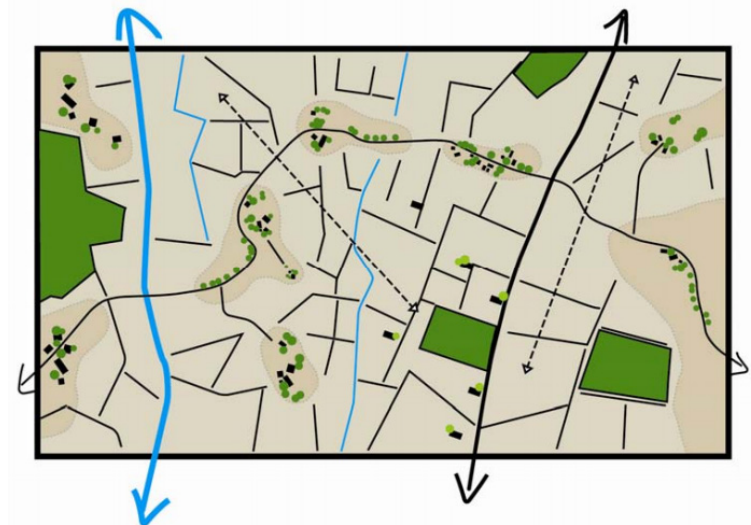
Regels voor wat de gemeente ambieert in een gebied.

Relevant ihkv de onderbouwing bij wijzigen bestemming of vergunning

Kans voor creëren draagvlak bij gemeente

Kommengebied Salland

- *Natuurlijk patroon van en hogere ruggen en steilranden (zand) en lage gronden (klei) geeft een afwisselend landschapsbeeld;*
- *Bebouwing en erfbeplantingen in losse setting op hogere gronden;*
- *Incidenteel wegbeplanting op hogere gronden, de uitstraling van de lanen reageert op het omliggende landschap. Dit principe geldt ook voor de inpassing van de spoorlijn in dit gebied;*
- *Bosblokken (populier) op lagere gronden (waaronder De Gelder); veelal vroeger in gebruik als snijgriend (wilgentenen)*
- *Lagere gronden hebben open karakter;*

Soortbescherming

- Bij omvorming van weide of akker naar voedselbos mogelijk aantasting leefgebied
- Bij aanleg mogelijk verstoren van vaste verblijfplaatsen

-> Quicksan aanwezigheid beschermde soorten

Indien aanwezig en nadelig effect: aanvragen ontheffing en mitigeren en compenseren.

Vragen en knelpunten:

- Welke gevolgen heeft de aanleg van een voedselbos voor de economische waarde van de grond?;
- Past de aanleg van een voedselbos binnen het bestemmingsplan?;
- Heeft een voedselbos gevolgen voor de bestemming van een agrarisch perceel?;
- Moet er een vergunning aangevraagd worden voor de aanleg van een voedselbos?
- Is een voedselbos vrijgesteld als “bos” in de zin van de Wet natuurbescherming?;
- Zo nee, kan deze vrijstelling verleend worden?;
- Zijn de bomen vrijgesteld van kappen onder de omgevingsvergunning?;
- Komt een voedselbos in aanmerking voor boscompensatie?;
- Hoe gaat RVO om met voedselbossen i.r.t. de Gecombineerde opgave?;

Pilot Experimenteerruimte economie en natuur

Voedselbos “Het Groenland”

Antwoorden:

- Welke gevolgen heeft de aanleg van een voedselbos voor de economische waarde van de grond?
Afhankelijk van de onderstaande antwoorden
- Past de aanleg van een voedselbos binnen het bestemmingsplan?
Ja, betreft verbouwen van gewassen
- Heeft een voedselbos gevolgen voor de bestemming van een agrarisch perceel?
Nee, agrarische activiteit alleen opletten dat het geen bos bestemming wordt bij een actualisatie aangezien dan vaak vanaf luchtfoto gekeken wordt.
- Moet er een vergunning aangevraagd worden voor de aanleg van een voedselbos?
Nee, mogelijk wel binnen agrarisch met waarden.
- Is een voedselbos vrijgesteld als “bos” in de zin van de Wet natuurbescherming?
Herplantplicht geldt bij houtopstanden van 10 are of meer of rijbeplanting bestaande uit 20 bomen of meer.

- Zo nee, kan deze vrijstelling verleend worden?;
- i.h.k.v. de Pilot is via GS is een voorstel ingediend voor een ontheffingsmogelijkheid (voorjaar 2019).
- Beleidsregel is aangepast met een ontheffingsmogelijkheid (GS besluit 19 maart 2019).
- De regeling geldt met terugwerkende kracht ook voor voedselbossen die gestart zijn in de periode tussen 2015 en 2019.
- Let op; definitie 'voedselbos' wijkt af van de definitie die RVO hanteerd.
- Zijn de bomen vrijgesteld van kappen onder de omgevingsvergunning?;
Fruitbomen zijn vergunning vrij om te kappen;
- Komt een voedselbos in aanmerking voor boscompensatie?;
Nee

- Hoe gaat RVO om met voedselbossen i.r.t. de Gecombineerde opgave?;
- Optie: Gewascode voor fruitbomen
- Dieren in het voedselbos; Is er sprake van een inrichting?
Max 250 kippen of 5 koeien of 7 varkens
- Dieren in het voedselbos: Let op eisen RVO; UBN-nummer & I&R

Areaalbescherming houtopstanden

Wat bos is moet bos blijven. Anders na kap compensatie ter plekke of elders.

“Een melding doen of ontheffing aanvragen voor het vellen van houtopstanden waarop de Wnb van toepassing is, kan gelden voor een bos maar ook voor andere ‘houtopstanden’. Zoals houtwallen, heester• en struikhagen, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen. U heeft met dit onderdeel te maken als:

- *De houtopstand buiten de vastgestelde bebouwde kom houtopstanden ligt;*
- *Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van groter dan 10 are (1.000 m²);*
- *Bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer.”*

Dat geldt dus ook voor een voedselbos tenzij je vooraf ontheffing aanvraagt voor aanleg van een voedselbos op landbouwgrond!

(Bij reeds bestaande voedselbossen van na 2014: middels gewascode RVO aantonen van landbouwfunctie voor aanleg voedselbos.)

(Dit staat nog wel los van een eventuele kapvergunning. In de bomenverordening van uw gemeente ligt vast voor welke houtopstanden deze vergunning nodig is.)

https://forms.overijssel.nl/ontheffing/244_onth_voedselbos/ (€ 374,-)

Vooraf doorgeven wijzigingen in functie en gebruik rekening houden met:

Landbouwperceel omzoomd met opgaande beplanting

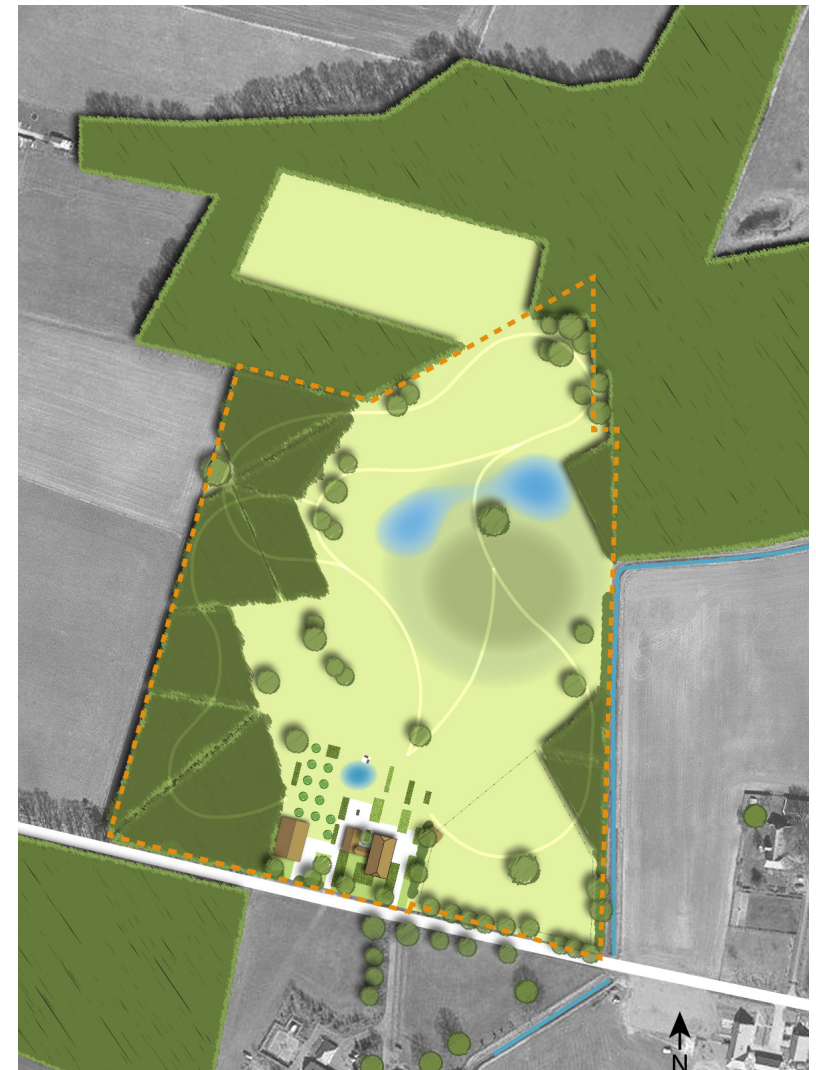
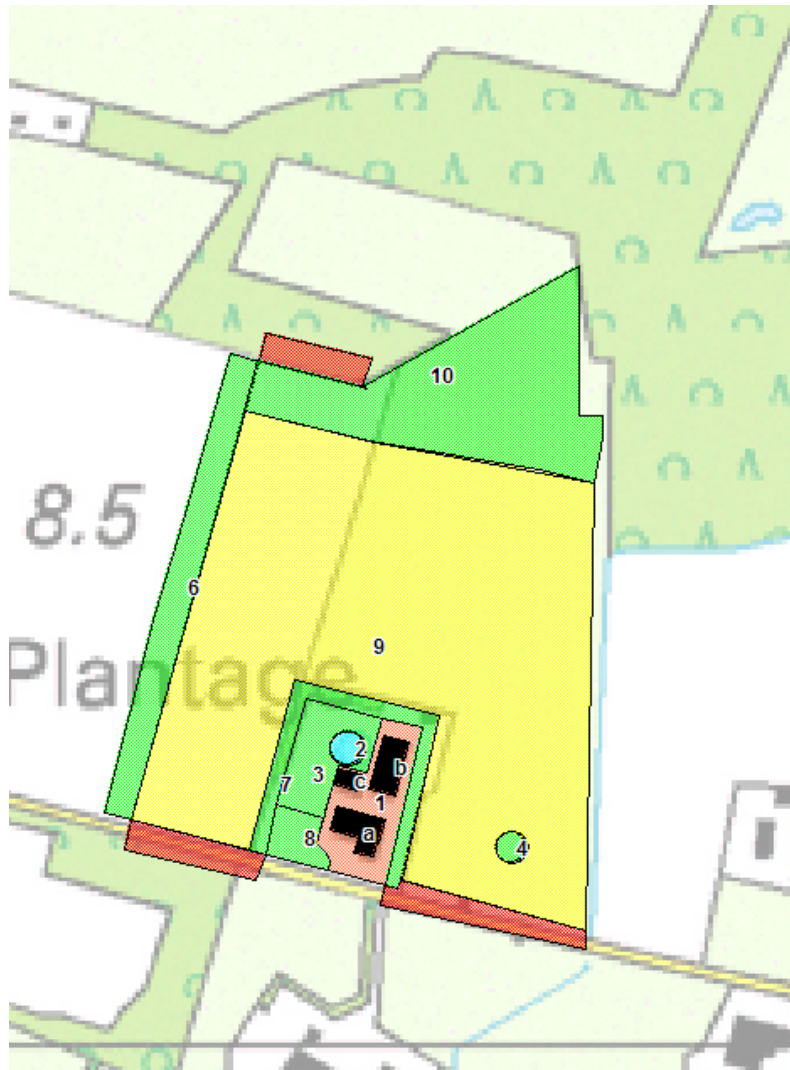
- $\geq 50\%$ onafgebroken omzoomd met beeldbepalende boom in tegenovergestelde hoek
- of 75% versnipperd

Minimaal 30% bos en / of natuur.

Niet bestemd als natuur in bestemmingsplan. (Maar bij herziening daarvan kijken ze altijd naar het feitelijk gebruik).

Of een voedselbos wordt gezien als natuur is discutabel vanwege de beperkte hoeveelheid exoten die nu zijn toegestaan. Dit staat tevens los van de gewascode bij RVO.

Openstellingseis: openbaar wandelpad door je voedselbos?

Links een technisch correct ontwerp voor een nsw-landgoed en rechts een landschappelijk ontwerp dat ook voldoet aan diezelfde nsw-voorwaarden.

Invasieve exoten

Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*)

Trosbosbes (*Pterocarya fraxinifolia*)

Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*)

Reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*)

Hemelboom (*Ailanthus altissima*)

GLB, Europese landbouw subsidie: Gewascode Voedselos 1940

RVO

Een voedselbos is een productief ecosysteem dat door mensen is ontworpen waarbij een natuurlijk bos als voorbeeld is gebruikt. Deze bestaat uit:

- Veel verschillende meerjarige en/of houtige soorten die op korte termijn voedsel voor de mens leveren. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld vruchten, zaden, bladeren en stengels zijn.
- Een kruinlaag in ontwikkeling van hoge bomen.
- Minimaal drie vegetatielagen. Zoals lagere bomen, struiken, kruiden, bodembedekkers, ondergrondse gewassen en klimplanten.
- Een rijk bosbodemleven in ontwikkeling.
- (Minimaal 0,3 ha om in aanmerking te komen voor betalingsrechten)

Green Deal

- Aaneengesloten oppervlak van minimaal 0,5 hectare;
- Dominantie, op termijn, van kruinbomen met eetbare functie; minimaal drie andere vegetatielagen (struiken/secundaire bomen/klimmers/kruidachtigen);
- Geen eenjarigenteelt of veehouderij binnen het betreffende perceel;
- Afzien van bemesting en inleveren van de mestruimte voor de betreffende oppervlakte.

GLB betalingsrechten tot 2021! daarna waarschijnlijk geheel andere regeling!

Betalingsrecht: € 262,91 per hectare

Vergroening € 114 per hectare (circa)

Vergroeningsbetaling

De vergroening is in het leven geroepen om biodiversiteitsverlies en de achteruitgang van ecosystemen tegen te gaan. De vergroening is een verplichting voor iedereen die de basisbetaling wil ontvangen. De basisbetaling en de vergroeningsbetaling zijn met elkaar verbonden. Het bedrag voor de betaling voor de vergroening is verschillend per bedrijf, omdat het 30% is van de totale betaling.

5% Ecologisch Aandachtsgebied

Op het bouwland moet 5% van het oppervlak bestemd zijn voor ecologisch aandachtsgebied. Deze vergroeningsmaatregel geldt vanaf een bouwland oppervlakte van meer dan 15 hectare.

Subsidies: overig

GLB

- Zeer tijdelijk

Trees For All

- Subsidie voor plantgoed bij blijvend bos.

Overnemen herplantplicht van elders gekapt bos (sporadisch)

- Afwaardering
- Plantkosten (gedeeltelijk)

Provincie Overijssel

- Kennisdeling en opleiding (deze cursus bijvoorbeeld)

Waterschap

- Sporadisch
- Zoek naar meekoppelkansen

Gemeente

- Sporadisch
- Zoek naar meekoppelkansen

Subsidies

**Aanleg natuurvriendelijke oever
en overig grondwerk betaald
door waterschap**

Deelgebieden	
Beschrijving	
	Oprit
	Schoolluin
	Gesloten voedselbos
	Open voedselbos
	Notenlaan
	Rationeel voedselbos
	Schraai grasland
	Struweel
	Natuurlijke oever
	Water

**VOEDSELBOS KETELBROEK
EEN ZEGEN IN DE DRUP?**

INHOUD 2

- Relatie grondeigenaar en gebruiker
- Pacht
- Gezamenlijk ondernemen
- Samenwerking beeindigen

Relatie grondeigenaar - gebruiker

Bij landbouwbedrijven op landgoederen is de agrarier vaak pachter.

Voor financiering wordt bij de bank aangeklopt.

Deze constructie lijkt in eerste instantie ook logisch voor een voedselbos.

Pacht: 3 +2 mogelijkheden

- Liberale pacht korter dan 6 jaar: volledige vrijheid, weinig zekerheid
- Liberale pacht langer dan 6 jaar: o.a. geen prijsvrijheid, iets meer zekerheid.
(tot 12 jaar)
- Erfpacht: lange termijnen mogelijk, veel (prijs)vrijheden mogelijk.
- Eind dit jaar Natuurpacht: 2 nieuwe vormen met meer mogelijkheden voor stimulans van duurzaamheid. Overige aspecten (prijs en zekerheid) onbekend.

Er is echter nog geen bank die een voedselbosonderneming wil financieren.

- Het concept 'voedselbos' is hier nog te nieuw
- Inkomsten op lange termijn nog niet bewezen
- Investing te laag!

Als je als 1 contactpersoon met een 'mandje' vergelijkbare projecten komt met een gezamenlijke benodigde lening van minimaal een miljoen willen ze er wel naar kijken. (*Triodos*)

Relatie grondeigenaar - gebruiker

Bij opstarten nieuwe melkveehouderij, kun je drachtige dieren kopen en genereer je binnen 1 jaar inkomsten. Ondanks dat je er 30 jaar over doet om de lening af te betalen wordt dit gefinancierd. Het is een bekend businessmodel en het onderpand is relatief waardevast / de ontwikkeling ervan is bekend.

vs

Voedselbos verdienmodel 1e 7 jaar misschien wel zo goed als niks maar daarna steeds meer. Met veel minder input dan bestaande landbouw. Dus de prognose is veel gunstiger dan bij melveehouderij....

Dus van welk geld gaat de agrarier de pacht betalen?

Het duurt immers > 7 jaar voordat het voedselbos inkomsten genereerd.

Lange periode voorinvestering

- Eerste paar jaar verlaagde pacht

(vb: landgoed dat pacht halveert voor omschakelaars naar bio)

- Pacht op basis van omzet / winst

(vb: Huis Sevenaer)

Martijn en Fenna verlaten tuinderij Huis Sevenaer

📅 Standard - 📅 28 augustus 2017

Na 3 jaar hard werken met passie en plezier, is het tijd voor een nieuwe uitdaging voor onze tuinders Martijn en Fenna. Onder de leiding van Martijn en Fenna nam de onkruiddruk op de tuinderij af en de productie toe. De ontwikkelingen op het landgoed vorderen gestaag. Echter de ambities van Martijn en Fenna kunnen niet op korte termijn gerealiseerd worden. Dit heeft ertoe geleid dat de samenwerking medio november eindigt.

De tuinderij teelt biologische groenten. Met 2 hectare grond die al velen jaren biologisch wordt onderhouden hebben wij een uitstekende vruchtbare basis om puur & biologisch te telen volgens de filosofie van de Jonkheer. Deze worden gedistribueerd middels de groentepakketten, de markt in Nijmegen én geleverd aan de keukens van restaurant Eet-Lokaal. De levering van groentepakketten eindigt per 1 november 2017. De leveringen aan Eet-Lokaal gaan veranderd door. De komende tijd wordt uitgewerkt hoe volgend seizoen de tuinderij wordt voortgezet.

Verskillende samenwerkingsvormen mogelijk

- ~~Grondeigenaar verpacht - Ondernemerschap bij pachter:~~

(--> alleen kleine oppervlakte's)

- Ondernemerschap bij grondeigenaar - Voedselboswachter in loondienst
- Maatschap tussen grondeigenaar en voedselboswachter

Loondienst

Van welke inkomsten?

Heerlijkheid Mariënwaerd

Landgoed in beweging

Heerlijkheid Mariënwaerd

- 280 jaar in dezelfde familie
- 960 ha waarvan: 350 ha bos 550 ha landbouw
- 400 ha eigen agrarische onderneming (*nog* 2 boerderijen verpacht)
- 12 boerderijen, 3 landhuizen, 20 woningen
- 150 werknemers
- Van primaire productie tot horeca en retail, van boer tot bord
- Alles biologisch (en meer)

USP

- Niet te klein van omvang en omzet
- Professionele organisatie
- Toekomstgerichte lange termijn visie en doelen
- Niet (te) afhankelijk van subsidies en overheid
- Proactief

Gecombineerd model: Samen ondernemen

- Samen investeren naar draagkracht in middelen
- Grondeigenaar: minder pacht / inkomsten voor de grond. investeerd in niet ontvangen inkomsten / uitgaven aan grondlasten / financieringskosten.
- Voedselboswachter minder inkomsten en investeert tijd (en geld).

Eigen voorbeeld: deeltijd 'kantoorwerk' voor de inkomsten en deeltijd voedselbos opzetten voor de lange termijn. Dit met 1 of 2 mede voedselboswachters.

Gecombineerd model: Samen ondernemen

Vooraf afspraken maken over op waarde zetten:

- Uren
- Rendement investering en wel / niet ontvangen van pacht.
- Eigendom beplanting is afhankelijk van wie de investering doet.
- Hoe ga je om met waardestijging van het plantgoed?
-

Samenwerking beëindigen

Normaliter bij bijv. gebouwen, bij erfpacht:

- De erfpachter bouwt het huis.
- Bij beëindigen pachtcontract wordt de bebouwing getaxeerd
- Een nieuwe erfpachter kan de bebouwing dan overkopen tegen een marktconforme waarde of de verpachter dient de getaxeerde waarde te betalen.
- Bij tussentijdse investeringen en verbeteringen (pachtersinvesteringen) worden de kosten vooraf vastgelegd. Dit moet bij beëindiging uitbetaald worden als vergoeding.

Samenwerking beeindigen

Bij boomgaard / voedselbos zou je dit ook kunnen doen.

- Wat doe je als de ondernemer / pachter na 5 jaar stopt?
- *Wat als het heel goed is gegaan en het productiemiddel dus aardig wat meerwaarde heeft en de staande houtvoorraad nog nihil is?*

--> Alleen de staande houtvoorraad taxeren, of ook de waarde van het 'productiemiddel' bij voortzetting.

- Vooraf goede afspraken maken en vastleggen over wat je laat taxeren en hoe.
- En wat als de landbouwkundige waarde van de grond naar nihil is gedaald vanwege de enorme kruidenvegetatie die ontstaat door 'samen te werken met de successie'.
- Zorgen dat het niet zwart opgeleverd hoeft te worden.
- Ontheffing herplantplicht boswet. Zodat het landbouwgrond blijft.
-
-

Samenvatting handige sites

Verzameling handige kaarten en collega-voedselbossen en kwekers

Voedselboskaart.nl

Bestemmingsplannen

Ruimtelijkeplannen.nl

Natuurbeheerplannen van alle provincies

bron.portaalnatuurenlandschap.nl

Formulier ontheffing herplantplicht

https://forms.overijssel.nl/ontheffing/244_onth_voedselbos/

Algemene info

voedseluithebos.nl